

Департамент культури, туризму, національностей та релігій
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

*Під вітрилами дитячих книг:
сучасні українські дитячі письменники - ювіляри 2023 року*

Методичні рекомендації

Запоріжжя
2023

Під вітрилами дитячих книг. Сучасні українські дитячі письменники – ювіляри 2023 року : Методичні рекомендації / укладач І. Л. Ладика. – Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2023. – 24 с.

Сучасна українська дитяча література має два могутні крила: історію і фольклор. Саме на них опираються талановиті сучасні дитячі письменники, серед яких й ювіляри 2023 року: Лариса Денисенко, Марина Павленко, Галина Пагутяк, Тарас Прохасько, Мар'яна Савка. Методичні рекомендації містять біографічні відомості про означених ювілярів та поради щодо заходів, які сприятимуть ознайомленню читачів з їхньою творчістю. Наведено розробки бібліотечних заходів за творами письменників-ювілярів 2023 року для читачів різних вікових категорій. Наведені матеріали спрямовані на залучення користувачів до читання творів сучасних українських авторів, що пишуть для дітей.

Методичні матеріали можуть стати в нагоді бібліотечним фахівцям, вчителям української літератури, вихователям, педагогам позашкільних закладів освіти. Видання може бути цікавим також широкому колу читачів.

Укладач

Інна ЛАДИКА

Редагування

та комп'ютерна верстка

Людмила ВЕСЕЛОВА

Відповідальний за випуск

Лариса ДАНИЛОВА

Всебічний розвиток дитини – запорука його успішного майбутнього. Важливу роль у розвитку людини будь-якого віку відіграє, безперечно, читання книг, адже завдяки книгам ми пізнаємо світ, як реальний, так і вигаданий, чомусь вчимося, вдосконалюємось. Входження дитини у книжковий всесвіт відбувається, перш за все, за допомогою літератури, спеціально створеної для дітей. Саме дитяча література живить розум та уяву дитини, відкриває нові світи та образи, моделює поведінку, сприяє її духовному збагаченню.

Дитяча література – це особлива сторінка як у мистецтві слова, так і в історії народу, його національному самовираженні та розкритті загальнолюдських цінностей. Особлива ж тому, що представляє світ дитини, в якому так багато чистого, світлого, казкового сприйняття. Водночас, дитяча література – складне явище, оскільки вона має відповідати всім вимогам, які висуваються до книги для дорослих, і в той же час, враховувати дитячий погляд на світ як допоміжну художню вимогу, формувати художній смак і найголовніше – допомагати становленню особистості дитини, прищепленню загальнолюдських цінностей, розумінню себе та оточуючих. А ще дитяча література має захоплювати маленьких читачів, допомагати їм знаходити рольові моделі для наслідування та давати відповіді на подекуди дуже складні питання. Література розвиває багато здібностей дітей: вчить шукати, розуміти, любити – всім тим якостям, якими повинна володіти людина. Саме книги формують внутрішній світ дитини. Завдяки їм діти мріють, фантазують і винаходять. Без цікавих захоплюючих книжок неможливо собі уявити справжнього дитинства. Заохотити дітей читати книжки – задача із зірочкою для багатьох батьків, а ще – вчителів і, безперечно, бібліотекарів.

За даними дослідження Українського інституту книги 57% дітей читають з примусу, що не допомагає розвивати звичку читати, а скоріше навпаки – формує додатковий бар'єр. Аби інтегрувати книжки (друковані чи онлайн) у звичне дозвілля дитини, вони мають приносити задоволення, а не викликати стрес.

Сучасні українські дитячі книжки описують складнощі дорослого життя доступною мовою. Сторінки видань прикрашені яскравими ілюстраціями, які надають їм кумедності та роблять зрозумілішими. Таким чином, книги сучасних українських письменників закладають у свідомості дитини міцну любов до якісної літератури. Позитивно і те, що сьогодні до шкільної програми з читання вже додано твори понад 20-ти сучасних українських письменників.

Святкування ювілеїв письменників в бібліотеці – чудова нагода познайомити юних читачів із найвідомішими сучасними українськими письменниками та їх творами. У 2023 році свої ювілеї відзначають **Мар'яна Савка** (народилась 21 лютого 1973 р.), **Марина Павленко** (народилась 30 березня 1973 р.), **Тарас Прохасько** (народився 16 травня 1968 р.), **Лариса Денисенко** (народилась 17 червня 1973 р.), **Галина Пагутяк** (народилась 26 липня 1958 р.).

Народна мудрість стверджує, що "краще один раз побачити, ніж сто разів послухати". Візуалізація, насправді, дуже важлива для популяризації книг та читання, особ-

ливо для сучасних дітей та підлітків з їхнім "кліповим мисленням". Саме тому будуть доречними такі креативні виставки, як: **виставка-вшанування "Віват, ювіляри!"**, **виставка-запрошення "Вам пропонує ювіляр"**, **виставка-перевага "Читач сказав "Браво!"**, **виставка-хіт-парад "ВООКет від бібліофлористів"**, **деко-виставка "У світі літературних барв"**, **виставка-інсталяція "Книжкові оплески"** тощо. А ще можна спробувати відкрити в бібліотеці **Вітальну дошку**, на якій запропонувати відвідувачам привітати улюбленого письменника з днем народження та висловити йому вдячність за створені книги.

Звернути увагу відвідувачів на літературні ювілеї допоможуть і комплексні форми роботи, такі як, наприклад, **День з письменником (письменника) "Читацькі смаколики від іменинника"**, **марафон літературних ювілеїв "Вітаємо ювіляра!"** тощо. Відзначенню ювілянтів 2023 року сприятимуть також **автопортретні нотатки "Постать ювіляра"**, **літературно-мистецькі ювілеї "Ювілейний книгоград"**, **літературні хіт-паради "Хвилями літературних ювілеїв"**, **ювілейні рандеву "На вогник до письменника"**, **престиж-зустрічі "Слово про ювіляра"**, **творчі портрети та онлайн зустрічі "Письменник зблизька"**, **"Ліричні сповіді"** (зокрема, до 50-річчя Мар'яни Савки та Марини Павленко) **"Знайомтесь: (ім'я письменника) і його книги"** тощо. Звернути увагу відвідувачів на особистості письменників-ювілярів та залучити до читання їхніх творів допоможуть: **ювілейна мозаїка "Дізнайся більше про цю видатну особу!"**, **літературне занурення "Дитячі письменники України: нова хвиля"**, **досьє цікавих фактів "Книжкові відкриття від ювілярів"**, **бліц-експрес "Ліга видатних українських письменників сучасності"**.

Користувачі полюбляють щось нове, тому варто використовувати нетрадиційні форми роботи, наприклад: **бук-шоу "Вони в тренді!"**, **бренд-автор-шоу "Вотум довіри"**, **імідж-коктейль «Фаворит-автор, фаворит-книга»**, **літературний калейдоскоп "Таємниці на книжковій полиці"** тощо. Можна також запросити відвідувачів до участі в **бестселер-шоу "Світ шалених пригод"**, **воок-форумі "Сучасні письменники – сучасним читачам"**.

Серед відвідувачів дитячих бібліотек, як правило, чимало прихильників літературних ігор, тож доречно організувати для них **бібліоквест "Відкрийте таємниці книжкової полиці!"**, **"Літературне детективне бюро "Русалонька"** (за трилогією Марини Павленко), **читацькі батли "Кротяча епопея Тараса Прохаська"**, **правознавчо-літературні роздуми "Я і Конституція"** (за книгою Лариси Денисенко), **книжковий боулінг** (від англ. to bowl "котити") **"Містичні історії Галини Пагутяк"** тощо.

Враховуючи захоплення сучасних користувачів новими технологіями, рекомендуємо створити **бібліочат "Комплімент письменнику"** з відеопривітаннями ювілярів, **тінейджер-форум "Післясмак від прочитаного"**. Можна також презентувати відвідувачам **літературний медіа-аншлаг "Зірки українського літературного небосхилу"**, **відеопарад книг-ювілярів "Гаряча десятка"**, запросити читачів на скайп-

зустрічі з відомими українськими письменниками-ювілярами "**Замов письменника**". А перші проби пера талановитих читачів можна презентувати у "**Клубі фанфіків**" (від англ. fan fiction, що можна перекласти як "фанатська вигадка"), де юні літератори матимуть змогу придумати на свій розсуд продовження будь-якого твору улюбленого письменника.

Пропонуємо вашій увазі деякі розробки заходів від фахівців обласної бібліотеки для дітей "Юний читач". Сподіваємось, вони стануть при нагоді усім зацікавленим.

Літературний подіум "Віват, ювіляри!"

(цикл літературних візитівок)

Візитівка 1. "Найкращий приклад – жити насиченим життям"

Лариса Денисенко: письменниця та правозахисниця

Лариса Володимирівна Денисенко – сучасна українська письменниця та казкарка, правозахисниця й адвокatesa, журналістка, радіоведуча та модель, двічі мати і просто надзвичайна жінка. Вона вміло поєднує роботу в правовому полі з написанням книжок і талановито знаходить час на родину, роздуми та відпочинок.

Як усе починалося

Лариса Денисенко народилася в Києві, в родині з литовсько-грецькими коренями та ще й з домішками угорської, польської, ромської та української крові. У дитинстві та юнацтві Лариса була дуже активною: займалась музикою (8 років грала на піаніно), співами, танцями, гарно вчилася, допомагала мамі та бабусі. Дівчинка якимось, навіть, спробувала себе в ролі моделі. А ще дуже любила спорт. Найбільшого успіху досягла у великому тенісі та в плаванні, в останньому здобула кандидата у майстри спорту. Знаходила Лариса час і для друзів, яких у неї було дуже багато. Усе встигала, бо їй було то цікаво. З тим усім перейшла вона й до дорослого життя.

Лариса Володимирівна, хоч і захоплювалася музичним мистецтвом, але свідомо обрала професію адвоката. Закінчивши спочатку Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, а пізніше Центрально-Європейський університет, дівчина навчалася ще й на Київському курсі законопроектування при Міністерстві юстиції Нідерландів. Свого часу Лариса Володимирівна працювала в Європейському суді у Страсбурзі. Кілька років очолювала українське відділення міжнародної неурядової антикорупційної організації Transparency International. Працювала вона і на керівних посадах у Міністерстві юстиції України та науковим консультантом Верховної Ради.

Лариса Денисенко є автором та співавтором посібників та альманахів для дітей з питань корупції, судоустрою, смертної кари, прав людини. Побувала на всіх континентах світу, крім Австралії, виступаючи на конференціях та інших правозахисних зібраннях.

В біографії Лариси Володимирівни є й сторінка, пов'язана з роботою в телерадіокомпанії. Вона – ведуча та авторка проєктів "Документ" та "Документ +"; писала сценарії для проєктів "Сімейні драми", "Сімейні мелодрами", "Чужі помилки"; вела ток-шоу "Ген справедливості", "Чайник", "Громадська хвиля"; працювала на "Студії 1+1" та "1+1 International".

Наразі Лариса Володимирівна Денисенко веде адвокатську практику. Письменниця-правозахисниця має ліцензію здійснювати практику в Торонто та Оттаві щодо справ, пов'язаних з біженцями та мігрантами. Вона є одним із адвокатів, які представляють інтереси громадян в Європейському суді з прав людини у Страсбурзі.

Літературна кар'єра

Книги Лариси Денисенко широко відомі українському читачеві. Літературну кар'єру вона розпочала на початку 2000-х: писала колонки для жіночих журналів, невеличкі оповідання, а згодом – романи. 2002 року виграла "Коронацію слова" зі своїм першим романом "Забавки з плоті і крові". Закінчивши "Забавки...", письменниця одразу почала писати роман "Кавовий присмак кориці", який вийшов у 2005 році. Це роман про кохання. Про любовний трикутник чи, може, навіть, чотирикутник. Про одностороннє кохання, у якому згораєш, заради якого віддаєш усе, але не отримуєш нічого. У 2007 році одна з наступних її книжок "Танці в масках" посіла перше місце у рейтингу журналу "Кореспондент" як найкраща книга в жанрі белетристики.

Зараз Лариса Володимирівна – авторка понад десятка книг. Серед них має місце і дитяча література. Як дитяча авторка дебютувала у 2006 році у видавництві "Грані-Т" з книжкою "Ліза та Цюця П.". Відтак видала серію "Правобуквариків" – дитяче видання про права людини. 2017 року вийшла дитяча книжка Лариси Володимирівни "Майя та її мами", присвячена різним типам родин. Книга отримала широкий розголос та підтримку серед громадських та правозахисних організацій. У 2019 році у «Видавництві Старого Лева» побачила світ ще одна книга, адресована дітям – "Я і Конституція". У ній поєдналася творча та юридична діяльність авторки. Книга у простій, цікавій формі, із яскравими ілюстраціями розповідає дитині про основний закон, бо як зауважує авторка: **"Конституція – це не для юристів, а для всіх людей, зокрема й дітей"**. Цей твір наближає маленьких читачів до розуміння їхніх свобод та обов'язків, розповідає про права та можливості. Сухі та чіткі закони у книзі перетворилися на прості правила, розуміючи які, дитина зможе зростати у суспільстві, не дозволяючи ображати себе, але й не порушуючи прав інших людей. Книга рекомендована для прочитання дітям 8-13 років.

У березні 2022 року, практично одразу після початку повномасштабного російського вторгнення, Лариса Денисенко написала книгу "Діти повітряних тривог". Переживання дітей під час війни та різні історії з їхнього життя стали в ній головною лінією. Сюжет дуже реальний. Книгу читати важко, проте, вона допомагає краще зрозуміти дітей, побачити війну їхніми очима. А ще книга вселяє надію і додає оптимізму.

Крім означених творів, перу Лариси Денисенко належать книги для дітей: "Ліза та Цюця П. зустрічаються", "Лариса Денисенко про Анжеліну Ісідору Дункан, Максима Рильського, Ігора Стравінського, Астрід Ліндгрєн, Джонні Хрістофера Дєппа II", "Правобукварик: Вчися граючись", "Усміхаки. Все, що треба знати про собак". Деякі з них включено до шкільної програми з літературного читання у 1-4 класах.

Твори Лариси Володимирівни Денисенко порушують різні соціальні теми, взяті з самого життя. Авторка вправно вміє переплітати в одному творі різні жанри, викликаючи інтерес з боку читачів та дослідників-літературознавців. Сама ж письменниця зізнається в своїй любові до світової класики. Для авторки творчість – це "вихід в інший світ", де панує чудо й дозволено все. Саме так, у письменництві, авторка відволікається від щоденної адвокатської практики. Тож, окрім її відомих посібників з питань корупції, смертної кари, судового порядку і прав людини, у світ виходять авторські колонки в дитячому виданні "Соняшник" та "Жіночому журналі", есе та оповідання в глянцеvih журналах на кшталт "Elle Україна" або культовому "Esquire". Ідеї для своїх книг Лариса Денисенко знаходить в повсякденному житті: зустрічі, діалоги в транспорті та побутові історії стають натхненними сюжетами для майбутніх книжок.

Жити з захопленням – так прагне робити сама письменниця й акцентує у своїх романах нашу увагу саме на такому світосприйнятті.

Досягнення та нагороди

Літературна творчість Лариси Денисенко високо оцінена як читачами, так і колегами-письменниками, твори письменниці неодноразово перемагали в престижних літературних конкурсах. Зокрема, 2002 року роман "Забавки з плоті та крові" отримав гран-прі конкурсу "Коронація слова"; 2006-го роман "Корпорація ідіотів" нагороджений премією "Літературний Олімп"; 2007-го роман "Танці в масках", а 2009-го роман "Сарабанда банди Сари" визнані найкращими українськими книгами року за версією журналу "Кореспондент".

Беззаперечно, будь-який твір Лариси Денисенко переносить читача у вигаданий всесвіт з цілком реальними законами життя. Тож, не зволікайте і скоріш обирайте свою книгу! Більше дізнатися про творчість письменниці можна за посиланням: <https://larysa.com.ua/books/>

Візитівка 2. "Книжки повинні "працювати", а не стояти на полиці.

Повинні вражати й давати "друге дихання"

Марина Павленко: творча палітра

Марина Степанівна Павленко – українська письменниця, дослідниця й науковиця, педагогиня та художниця. А ще – турботлива мати двох дочок і щаслива дружина.

Як усе починалося

Марина Павленко народилась 30 березня 1973 року в селі Старичі Яворівського району Львівської області в сім'ї вчителів. У дворічному віці родина переїхала на Черкащину. Про дитячі роки письменниця згадує: *"В родині моїх батьків – учителів-словесників Степана й Ольги Павленків – Слово було навіть не на почесному місці: воно просто було всюди. Читати й писати (звісно, поміж шкільними справами, городами й доглядом курей-кроликів) почала відколи себе пам'ятаю. Це було щось таке природне, що на розмальовані й списані моїми опусами численні зошити в косу лінію спешу ніхто не звертав особливої уваги. Вони акуратно зв'язувалися в стоси й регулярно виносились на горище. Аж коли я опинилась у старших класах, тато узяв кілька моїх віршів і надіслав до районної газети..."*.

В дитинстві Марина Степанівна мріяла стати художницею, балериною, вчителькою, артисткою, фігуристкою. А ось письменницею стати ніколи не прагла. Зараз вона вважає, що саме в літературі й об'єдналися-реалізувалися усі ці її мрії-професії.

Протягом 1991-1996 років Марина Павленко здобувала вищу педагогічну освіту в Уманському державному педагогічному інституті (нині – університеті) імені Павла Тичини, який закінчила з відзнакою. З 1995-го по 2000-й рік працювала вчителькою початкових класів Уманської міської гімназії. З 2000-го року Марина Степанівна – викладач кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Досить символічно, що вона викладає курс "Сучасна українська література", заодно будучи співтворцем цієї літератури. Письменниця – кандидат педагогічних наук, доцент, автор багатьох наукових публікацій, методичних рекомендацій "У країні Лісових Дзвіночків" (2002 р.), автор монографії "Тичининська формула українського патріотизму" (2002 р.), за яку була удостоєна літературної премії "Благовіст", упорядник спогадів про Павла Тичину "З любов'ю і болем" (2005 р.).

Літературна кар'єра

Публікацію своїх перших творів авторка довірила газеті "Молодь Черкащини", а починаючи з 1997 року, налагодила тісний зв'язок з газетою "Кримська світлиця". У редакційному відділі талант молоді поетеси відзначили майже одразу, тому з величезним задоволенням друкували її вірші та ілюстрації. Згодом публікації Марини Степанівни друкувалися в багатьох періодичних виданнях, мистецьких часописах ("Березінь", "Кальміус", "Дзвін"), альманахах та колективних збірниках. З 1997 року Марина Павленко – член Національної спілки письменників України.

Марина Степанівна ще й талановита художниця. Вона створила ряд книжкорозмальовок, проілюструвала чимало збірок, у тому числі й власні твори: "Чарпапороть", "Душа осики", "Півтора бажання". Письменниця успішно працює на ниві як дорослої, так і дитячої літератури. В одному з інтерв'ю вона зазначила: "Не відокремлюю дитячий світ від дорослого", - проте, вважає, що "...Дитинство – світ особливий: дерева у ньому величезні, незнайомі будинки – загадкові, а таємничі істоти

можуть з'явитися будь-де, будь-якої миті". Тож виходить, дитинство буде збідненим без казкового друга, схильного до вигадок, бешкетництва, вихвалянь, а то й філософських роздумів. Для Марини Павленко образом Дитинства став патлатий шепелявий Домовичок, якого можна поставити в один ряд із Вінні-Пухом та Карлсоном. Домовичок Марини Павленко сипле приказками, як горохом, ненавидить телевізор - "часокрад" і полюбляє сімейні читання, виховує вже два покоління дітей і прагне змінити долю відомих казкових героїв, малює і пише мемуари, дресирує кроликів і заробляє гроші, куючи зозулю. Не меншої уваги заслуговує й твір "Півтора бажання, або Казки з Ялосоветиної скрині" – мудра і тонка стилізація під народну казку.

Безперечно, прогалиною в сучасній літературі для дітей був брак книг про їхніх ровесників. Тому й вітаються такі книги, де героями є звичайні хлопці і дівчата – ті, з якими читачам хотілося б дружити, які б допомогли їм у складних життєвих ситуаціях, несучи в дитячі душі світло добра, милосердя, співчуття. Такими є "підліткові" книги Марини Павленко. Серія книг про пригоди Русалоньки вже не один рік є популярною серед читачів – однолітків головної героїні. Їх приваблює оповитий таємницями і загадками сюжет із сімейними таємницями, прокляттями та магічними ритуалами. У цих творах Марині Степанівні вдалося органічно поєднати реальне й вигадане. Тут і розповідь про сучасних дітей, і родинні історії кількох поколінь, і етимологічні вкраплення про походження прізвищ та географічних назв, і народні традиції українців, їхній побут, звичаї, вірування. В яскраву пригодницьку обгортку, за висловом письменниці, загорнуто й глибокі думки. Читач разом із Софійкою та її друзями відкриває для себе світ. Так, виправити помилки минулого неможливо, але слід пам'ятати, що вони відібраються і на наступних поколіннях: що посієш, те і пожнеш. Не стане привидам дитина, яку ніхто не любить, але її страждання не можуть нікого залишити байдужими – чи мало таких дітей в реальному житті? А чи не з заздрості, неприязні та ненависті одне до одного починаються всі війни? Отже, захоплює книга не тільки карколомним сюжетом, але й тим стилем, що тонко відбиває мрії та сподівання дванадцяти-тринадцятирічних читачів.

Повість "Моя класнюча дівчинка" стала своєрідним симбіозом реалістичного та пригодницького напрямів, що зустрічались у попередніх творах авторки. Головна героїня, Юлька – цікава та нешаблонна 14-річна дівчинка-підліток, яка проживає в українському провінційному містечку. Вона має досить типову родину й життя, як і сотні інших Юльок навколо. В книзі показано розвиток Юльчиної вдачі від егоїстичного черв'ячка до самодостатньої, свідомої, дорослої особистості, яка спроможна до діалогу, знає, чого хоче, й готова працювати, як бджола. Незаперечним успіхом повісті є стрімкий, динамічний, майстерно збудований і захопливий сюжет, присмачений комедійними сценами та романтичною історією підліткового кохання. Видавці "Моєї класнючої дівчинки" говорять, що головна мета книги – допомогти дівчинці-підлітку, яка перебуває на одному з перших і визначальному етапі свого особистісного становлення, повірити у свою унікальність, стати впевненішою, добрішою, навчитися любити

себе й навколишній світ. Сама ж Марина Павленко говорить, що ця книга насамперед "дівчача", але вона сподівається, що "Моїй класнючій дівчинці" пощастить і на хлопців-читачів. Ще більше інформації про цю книгу можна знайти тут: <https://archive.chytomo.com/kazkarka/klasnyucha-divchinka-ta-iiii-bdzholi>

Ще однією проблемою нашого сьогодення є безпритульні діти. Кому вони потрібні, хто їх порятує, якими вони, взагалі, є – ті, що в свої дитячі роки опинилися, так би мовити, на самому дні життя. Саме про такого "нічийного" хлопчика Миколку, якому, як і його псові, життя відвело місце на вулиці, розповідає Марина Павленко в повісті "Миколчині історії". Ця розповідь ніби відкриває для благополучних читачів шпарину у світ отого "вуличного" життя. Письменниця намагається довести їм, що "брудні", "небезпечні" та "заразні" їхні ровесники зовсім інші: добрі, самовіддані, щирі й розумні, ось тільки немає нікого, хто б помітив у них усі оті гарні риси. Доля її героїв, хлопчика Миколки та його єдиного друга собаки Найди, не була щедрою. Саме відданими очима волохатого друга – пса Найди показане Миколчине життя, щирість, доброта і самовідданість його душі. Для чого й потрібні такі книжки, як не робити світ хоч трішки кращим? Щоб поруч з тобою завжди був друг, і надії на подарунок від Святого Миколая справджувалися для будь-якої, щасливої і нещасливої, дитини.

Творчість Марини Павленко багатогранна. За який би жанр вона не бралася, її перу притаманна інтелектуальна й філософська глибина, психологічна точність, душевна відкритість. Літературний доробок письменниці складають збірки поезій: "Бузкові зошити", "Чар-папороть", "Душа осики"; роман "Санта Лючія в кирзових чоботях"; книга "дорослих" оповідань "Як дожити до ста". Її перу належать також прозові твори для дітей: романи для підлітків "Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських", "Русалонька із 7-В та Загублений у часі", "Русалонька із 7-В проти Русалоньки з Білокрилівського лісу", "Русалонька із 7-В в тенетах лабіринту", "Русалонька із 7-В плюс дуже морська історія"; книга казок "Півтора бажання (казки з Ялосоветиної скрині)"; повісті-казки "Домовичок з палітрою" та "Домовичок повертається"; повісті "Миколчині історії", "Чи шкідливо ходити покрівлями гаражів?", "Моя класнюча дівчинка".

Зараз Марина Степанівна Павленко вдало поєднує наукову й викладацьку діяльність із творчістю та керівництвом університетським літературним об'єднанням імені М. Бажана. Як наставник вона сподівається, що твори її вихованців у майбутньому будуть відзначені на престижних літературних конкурсах.

Досягнення та нагороди

Марина Павленко є переможцем і лауреаткою всеукраїнських та міжнародних літературних конкурсів, таких як "Гранослов" (1996 р. – поезія, 2002 р. – проза), "Привітання життя" (Львів, 1996 р.), конкурсу Української бібліотеки у Філадельфії (США, 1998 р.), "Смолоскип" (2000, 2001, 2002 рр.), конкурсу на кращу поему, присвячену річниці незалежності України (США, 2000 р.), "Коронація слова" (Київ, 2004 р.), конкурсу літератури для дітей та юнацтва "Портал" (2005 р.), Світової федерації українсь-

ких жіночих організацій (СФУЖО) (2005 р.), Всеукраїнського конкурсу сучасної новели імені Валер'яна Підмогильного (2006 р.), конкурсу творів для дітей "Золотий лелека", міжнародного конкурсу ім. Богдана-Нестора Лепкого (Львів – Париж – Цвікау, 2007 р.), Всеукраїнського мережевого конкурсу короткої прози "Євроформат-2008".

Письменниця також нагороджена Міжнародною недержавною україно-німецькою премією імені Олеся Гончара за збірку "Як дожити до ста", літературною премією "Благовіст" за монографію "Тичининська формула українського патріотизму" та літературною премією імені М. Чабанівського. У 2006 році стала лауреаткою II премії імені Б. Лепкого за роман "Санта Лучія в кирзових чоботях". У 2021 р. здобула премію імені Миколи Рябого за оповідання "Драма в Умані".

Авторка не ділить свої твори на дитячі та дорослі, а створює захоплюючі сюжети та головних героїв, дізнатися історії яких однаково цікаво, як дітям, так і дорослим. Твори Марини Павленко вже встигли оцінити тисячі юних читачів нашої країни. Вони знайшли в її книгах природну чарівність рідного слова, неповторні образи сучасних українців, а головне – поживу для роздумів над власним життєвим вибором. Пропонуємо й вам ознайомитись з літературним доробком письменниці, щоб спонукати до прочитання її книг тих дітей, які ще не встигли долучитися до числа шанувальників її творчості. Ближче познайомитись із Мариною Павленко допоможе інтерв'ю з нею, яке можна знайти тут: <http://bukvoid.com.ua/events/interview/2012/11/10/104242.html>

Візитівка 3. "Люблю, коли речі називають своїми іменами.

Можливо, у цьому й призначення літератури"

Галина Пагутяк: магія творення

Галина Василівна Москалець – українська письменниця і журналістка, прозаїк та есеїст. Авторка пише в жанрах фентезі, наукової фантастики й готичного роману. Українським читачам письменниця відома як Галина Пагутяк. Пагутяк – дівоче прізвище Галини Василівни, за чоловіком вона – Москалець.

Як усе починалося

Галина Василівна Москалець народилася 26 липня 1958 року в с. Заколоть Дрогобицького району на Львівщині. Згодом родина переїхала у село Уріж. Пізніше це село стало місцем дії багатьох її творів. Батьки Галини були вчителями. Вона – наймолодша з трьох доньок. Дівчина часто гуляла біля річки Бистриці, любила ходити лісом, була дуже завзятою і допитливою, завжди брала з бібліотеки книги, читала художні твори, навіть, самостійно вчила іноземні мови, користуючись словниками та розмовниками. А ще, навчаючись у школі, мріяла бути археологом. У дитинстві дівчинка любила слухати містичні історії від свого дідуся та розповіді старших про фантастичних істот. Саме в Урожі, за словами самої Галини Пагутяк, їй відкрився дивний світ народних вірувань про потойбіччя, і відтоді вона ставиться до нього дуже серйозно. Наприклад, її дідусяві перед Другою світовою війною бачилось видіння: пасучи вночі

коней біля вогнища, він помітив, як полум'я почало звиватися, рости вгору, а з нього вилетіла колона (дике весілля) і за кілька секунд зникла. Згодом Галина дослідить це, дізнається, що дике весілля згадується у європейських міфологіях, та напише роман "Зачаровані музиканти".

Після закінчення школи дівчина спробувала вступити на філософський факультет Київського університету – не судилося. Пішла працювати в колгосп, працювала "для стажу" і на фарфоровому заводі, вчилася на штукатура-плиточника в Одеському училищі. Згодом стала студенткою філологічного факультету Львівського університету, а після закінчення 3-го курсу перевелась у Київський університет ім. Т. Шевченка. Закінчивши в 1983 році факультет української філології, Галина Пагутяк працювала вчителем української мови та літератури у школі, була науковим співробітником Дрогобицького краєзнавчого музею, викладала у приватній школі, працювала у Львівській картинній галереї. І один за одним писала твори.

Зараз Галина Василівна живе у Львові, друкується в місцевих газетах, працює в юридичному консультаційному центрі допомоги біженцям. Веде доволі усамітнений спосіб життя.

Літературна кар'єра

Галина Пагутяк увійшла в літературу двадцятирічною дівчиною. Увійшла стрімко і сміливо. Її літературним дебютом стала повість "Діти". Письменниця написала її в 17 років під час короткочасної роботи на фарфоровому заводі. Галина Василівна зізнається, що цей твір був нав'язаний снами. Повість була опублікована в 1981 році у журналі "Дніпро". Згодом авторка подивувала своїх прихильників філігранною малою прозою. У своїх новелах – в декількох рядках, в одному абзаці, вона створює образи надзвичайної сили й яскравості. Галина Пагутяк пише історичну, химерну прозу, має особливу містичну манеру письма і справляє враження письменника, якого вигаданий світ цікавить більше, ніж реальний. Критики називають прозу Галини Пагутяк містичною, фантастичною та химерною, а саму авторку – таємничою. Їй закидають, що вигадані світи для неї цікавіші за реальність. На це пані Галина відповідає, що хоче *"...створювати світи, в яких можна жити не тільки мені, а й іншим. Я хочу, щоб кожен знав, що в цій похмурій буденності існує безліч дверей, які відчиняються в інші світи. І я знаходжу й показую деякі з них"*. І додає: *"Якщо не можеш знайти дверей, намалюй їх на стіні"*. Так, письменниця насправді створює інші світи... і не тільки для себе, а й для кожного, кому незатишно й тісно в одновимірному світі. І що надто важливо: це прорив не з реальності, а з буденності, бо *"кожен має право на власний куток і власну таємницю"*.

Містичності образу авторки додає історія її родоvodu. Дослідження історичних джерел виявило, що Галина Василівна є нащадком прадавнього роду Басарабів, з якого походить і граф Дракула. Тож, не даремно творчість Галини Пагутяк оповита особливим потойбічним відчуттям, духом гірських легенд та містики Карпат. Письменниця

неодноразово звертається до тематики ворожіння та таємничих сторінок історії. Вона має дуже глибокі фольклорні витoki, оскільки переосмислює народні повір'я, замовляння та перекази, звертається до тематики ворожіння та таємничих сторінок історії. Книги Галини Пагутяк несуть в собі потужний енергетичний заряд, який завжди впливає на читача. Зокрема, видання "Зачаровані музиканти. Слуга з Добромиля" вміщує два однойменні твори, наповнені карпатською містикою та неповторним фольклором. А її книга "Сентиментальні подорожі Галичиною" є своєрідною рефлексією письменниці на подорожі цим зачарованим куточком Західної України. В ній описи магічних легенд перемежуються з деталізованим побутом та складною й дуже драматичною історією ХХ століття. Авторка ставить перед читачем важкі, подекуди болісні запитання, і часто не знаходить на них відповіді.

Твори Галини Пагутяк зачіпають струни людської душі та підкорюють своєю щирістю. Вони розгортають перед нами панорами життя галицького регіону у всьому його багатстві та неповторності. Письменниці підвладні такі тонкі матерії, як простір і час, вона знає, як підступитися до них. Твір Галини Пагутяк "Потрапити в сад" і збірка, до якої він входить, деякою мірою, презентують всю творчість письменниці. Ось як писали про нього у відгуку-рецензії: *"У новій книзі молода письменниця з Львівщини тривожно роздумує про боротьбу доброго і злого в людині, застерігає, щоб поняття "совість", "вірність", "честь" не стали тільки словами у словнику. Прагнучи загострити читацьку увагу на буденних проблемах людського співжиття, авторка шукає нові форми самовираження, сміливо поєднує реалістичну розповідь з елементами фантастики, застосовує гротеск, сатиру"*. Персонажі повісті доведені до межі бідності, їм немає чого втрачати, а тому вони бачать істинну сутність людей та світу, що їх оточує. Проте вони не втрачають здатності мріяти про красиве, створюють у своїй уяві образ ідеального світу. Саме таким є образ саду з червоними яблуками, що росте на території вокзалу. Недомовленість у багатьох її творах дає великий простір читацькій фантазії, спонукає до співтворчості, робить образи багатовимірними та несе в собі шарм таємничості й незбагненності.

Тема самотності, безпритульності, жебрацтва, каліцтва – не з приємних для читачів. Вона потребує особливої майстерності від митців при її розкритті. Галині Пагутяк це вдалося, бо письменниця постійно прагне зазирнути за межу людської свідомості та осмислювати пограничний стан людського буття. У 2016 році авторка презентувала свій роман "Гіркі землі" про важку долю галицької Каліфорнії – Борислава та його жителів, половина з яких вже виїхала на заробітки в пошуках кращої долі. В однойменну книгу окрім роману входять ще чотири оповідання.

Сьогодні бібліографія пані Галини становить понад 20 книжок, значна частина яких – дитячі, зокрема "Лялечка і Мацько", "Королівство", "Книгоноші з Королівства", "Втеча звірів, або Новий бестіарій" та інші. У текстах цих творів письменниці дивовижно переплітаються нотки історії, сучасності та чарів, містики. За стилем твори письменниці скидаються на своєрідні казки для дорослих, де химерна вигадка перепліта-

ється із сучасною реальністю. Їх герої намагаються якщо не повернути, то хоча б нагадати нам про ті важливі речі, які втрачає нібито химерний і вигаданий, але насправді реальний світ.

Зокрема, тема роману Галини Пагутяк "Королівство" – це сучасні підлітки у фантастичному світі, який, проте, не завжди відрізняється від реального своїми проблемами. Головній героїні роману – п'ятнадцять років. Доки її мама була у відрядженні, дівчинка вскочила у халепу, з якої і розпочинаються всі пригоди. Частиною страшної казки стає Львів, де відбувається початок роману. У структурі твору є Серединний Світ – світ вибору, тобто наша Земля. Є Імперія, де панує диктатор і його посіпаки в чорних шкірянках, а люди не вміють посміхатися. Є Королівство – осередок мудрості всіх світів, проте, воно в небезпеці, бо король помер, королева зникла, принц загубився, а уряд підписав коаліційну угоду із сусідами. А ще в цій історії дуже багато нечисті і котів, кілька різнокольорових мишей, трохи ліричної поезії, жменька соціальної сатири, багато дружби і... перше кохання. Головним символом роману є книжки – з ними борються, їх спляють і захищають. Тому ненав'язливо впливає і головний висновок – читай добрі книги, не давай Імперії вкрати твою душу. Саме до цього прагнуть і працівники дитячих бібліотек, долучаючи дитину до книжкової скарбниці.

Серед найвідоміших творів письменниці – романи "Потрапити в сад" (1989 р.), "Писар Східних Воріт Притулку" (2003 р.), "Королівство" (2005 р.), казкова повість "Втеча звірів, або Новий бестіарій" (2006 р.), романи "Слуга з Добромиля" (2006 р.), "Захід сонця в Урожі" (2007 р.), "Книгоноші з Королівства" (2007 р.). Проза Галини Пагутяк перекладена англійською, німецькою, російською, словацькою і хорватською мовами. Готуються переклади її творів і на інші мови.

Слід додати, що окрім містичності, яскравими рисами Галини Пагутяк є незалежність і самодостатність.

Досягнення та нагороди

Галина Василівна Пагутяк – член Національної спілки письменників України. Вона справедливо вважається однією з найяскравіших сучасних українських письменниць, тож недаремно її творчість оцінена багатьма літературними відзнаками. Зокрема, у рамках Київського книжкового форуму за роман "Слуга з Добромиля" Галина Пагутяк отримала премію "Найкраща книжка 2007 року за версією Auction.ua". Вона також двічі була лауреаткою літературної премії "Портал". У 2008 році пані Галина здобула премію "Айстра", а у 2010-му вона стала лауреаткою Національної літературної премії імені Т. Г. Шевченка. Письменниця має сайт, де ґрунтовно впорядкувала свій доробок: книжки (представлені авторською рецензією), статті, переклади, навіть, неопубліковані рукописи та світлини. Також авторка активно веде там блог. <http://pahutyak.com/> А ось ще місця, де письменницю можна знайти найчастіше: <http://zaxid.net/>; <http://www.proza.ru/avtor/halya> – міжнародний літературний сайт, де письменниця має власну сторінку; [wikipedia](http://wikipedia.org).

Візитівка 4. "Успіх приходить тоді, коли позбуваєшся страхів і віриш у людей"

Мар'яна Савка: дозволити собі успіх

Мар'яна Орестівна Савка – дитяча письменниця, поетеса та перекладачка, літературознавець і публіцист, художниця та громадська діячка. Вона є головною редакторкою та співзасновницею "Видавництва Старого Лева". До того ж Мар'яна Савка – лідерка тріо "Мар'яничі".

Як усе починалося

Мар'яна Савка народилась 21 лютого 1973 року в м. Копичинці Тернопільської області в родині театрального режисера, актора, громадського й культурного діяча Ореста Савки та вчительки музичного мистецтва Ірини Савки. Отже не дивно, що в юності Мар'яна Орестівна займалася співом і театром. Ще навчаючись в школі, вона починає писати вірші, виступає з ними на шкільних та загальноміських імпрезах, бере участь в молодіжній студії Копичинецького народного театру ім. Б. Лепкого. Згодом, в цьому ж театрі, виконує ряд головних ролей. За чудову гру стає улюбленицею публіки. Про дитячі роки письменниця говорить: *"З дитинства мене оточувало дуже багато книжок, бо мої батьки мали гарну бібліотеку. Кілька полиць були тільки моїми – з найкращими дитячими книжками, які тоді лишень можна було знайти й придбати. Мені так подобалося читати, що я собі мріяла й про якусь таку професію. Сиди собі, читай! Але ж ви знаєте, що мрії збуваються. Тепер я і пишу книжки, і видаю, і, звичайно ж, читаю! І це справжня насолода"*.

Після закінчення Копичинецької середньої школи, Мар'яна Орестівна вступила до Львівського Національного університету ім. І. Франка, впродовж 1990-1996 років навчалась на факультеті української філології. У студентські роки Мар'яна належала до жіночого літературного угруповання **ММЮННА ТУГА** (за першими літерами імен: **Мар'яна Савка, Маріанна Кіяновська, Юлія Міщенко, Наталка Сняданко, Наталя Томків і Анна Середя**; **ТУГА** – "Товариство усамітнених графоманок"). Захоплюючись театром, Мар'яна Орестівна закінчила ще й театральну студію при Львівському театрі ім. Леся Курбаса. В подальшому працювала молодшим науковим співробітником Центру періодики Львівської наукової бібліотеки імені Василя Стефаника, літературним редактором та культурним оглядачем щоденної газети "Поступ".

Літературна кар'єра

У 1995 році вийшла друком перша збірка поезій Мар'яни Савки "Оголені русла", яка впевнено заявила, що в поетичному просторі нашої української літератури з'явився новий голос. Зараз творчий доробок письменниці складають поетичні збірки "Малюнки на камені" (1998 р.), "Гірка мандрагора" (2002 р.), "Кохання і війна" (2002 р.), "Квіти цмину" (2006 р.), "Бостон-джаз" (2008 р.), "Тінь Риби" (2010 р.), "Пора плодів і квітів" (2013 р.), "Оптика Бога" (2019 р.), "Радуйся, жінко!" (2021 р.), а також монографі-

чне дослідження "Українська еміграційна преса у Чехословацькій Республіці (20 –30-ті рр. ХХ ст.)" (2002 р.).

Поезії Мар'яни Савки друкувалися в літературних журналах та альманахах "Сучасність" (Київ), "Світовид" (Київ-Нью-Йорк), "Кур'єр Кривбасу" (Кривий Ріг), "Четвер" (Івано-Франківськ, Львів), "Плерома" (Івано-Франківськ), "Nemunas" (Вільнюс), "Королівський ліс" (Львів), "The Ukrainian Quarterly" (New York) тощо. Також її вірші представлені в кількох поетичних антологіях, зокрема, в антології одинадцяти поеток "Ми і Вона" та антології "Метаморфози. Десять найкращих українських поетів останніх десятих років". Твори поетеси перекладені польською, англійською, білоруською, російською, литовською, німецькою, португальською мовами. У 2019 році Мар'яна Орестівна дебютувала ще й як ілюстраторка з книжкою Юрка Іздрика "Меланхолії".

Мар'яна Савка органічно поєднує дві іпостасі – "доросла" поетеса і видавець дитячих книг. Вона – авторка кількох книжок для дітей: "Чи є в бабуїна бабуся?" (2003 р.), "Лапи і хвости" (2005 р., книжка-картонка), "Казка про Старого Лева" (2011 р.), "Босоніжки для стоніжки" (2015 р.), "На болоті" (2015 р., книжка-картонка), "Тихі віршики на зиму" (2015 р.), "Залізницею додому" (2022 р.).

Збірка "Босоніжки для стоніжки" – це добрі і веселі віршики про стоніжку, для якої потрібно купити півсотні пар взуття; про Мишку, яка, мріючи про нове хутерко, затягнула до своєї нірки котячий хвіст; про Корову, яка уміє вишивати; про маленького Равлика, про kota, акулу і лиса та багатьох інших звірят.

Збірка "Чи є в бабуїна бабуся?" – це наповнені гумором і зворушливою теплотою вірші для малечі. Разом із яскравими сучасними ілюстраціями відомого київського художника Олега Петренка-Заневського вони створюють неповторний казковий світ.

У книзі "Казка про Старого Лева" йдеться про те, як Старий Лев, втомившись володарювати, оселився у славному Львові, в чудовій мансарді з вікнами на площу Ринок. Одного разу під час дощу стеля його помешкання почала текти. Без ремонту було не обійтися. Отже, Старий Лев попросив допомоги у своїх найближчих друзів – Крокодила, Слона та Жирафи. Щойно друзі прибули до Львова, з ними сталися дивовижні історії... Ця віршована казка Мар'яни Савки стала справжньою візитною картою міста Львова, де мало не щодня трапляються дива.

13 грудня 2001 року Мар'яна Орестівна разом з тодішнім чоловіком Юрієм Чопиком, гітаристом львівського рок-гурту "Мертвий Півень", заснувала у Львові книжкове видавництво "Видавництво Старого Лева". Першою книгою, яку подружжя вирішило видати, була унікальна мандрівка знаменитої галицької кулінарної майстрині Дарії Цвек "Малютам і батькам". Видання було присвячене мистецтву приготування святкових страв і сервірування столу. За понад двадцять років видавництво не просто реанімувало українську книгу, але й стало законодавцем моди у видавничому бізнесі. Кожна наступна книга ставала хітом як у дитячої, так і у дорослої аудиторій. Унікальне оформлення та мова видань справили своєрідну революцію в світогляді українців.

Нині видавництво має репутацію одного з лідерів українського книжкового ринку, що видає незмінно якісні та бездоганно оформлені тексти для дітей. Каталог «Старого Лева» щорічно поповнюється кількома десятками перекладних і вітчизняних книг.

Зусиллями Мар'яни Савки українською заговорили всесвітньо відомі персонажі фінської письменниці Туве Янсон і британця Джеремі Стронга, а автори дорослої української літератури на кшталт Тараса Прохаська і Катерини Бабкіної вперше виступили в незвичайних для себе амплуа дитячих письменників. Продукцію від «Старого Лева» цінують: серед досягнень видавництва – нагорода найбільшого дитячого книжкового ярмарку в Болоньї, Гран-прі вітчизняного "Форуму видавців" і нагорода конкурсу "Дитяча книга року Бі-бі-сі".

Мар'яна Савка – авторка культурно-мистецьких проєктів "12 неймовірних жінок про цінності, які творять людину", "То є Львів. Колекція міських історій" та "Мар'яничі на ніч". Проєкт "12 неймовірних жінок: про цінності, які творять людину" Мар'яна Орестівна ініціювала у лютому 2016 року. Це цикл із 12-ти публічних інтерв'ю (щомісяця по одному інтерв'ю в одній і тій самій локації – у львівській "Копальні кави") із цікавими і впливовими українськими жінками, які "є моральними авторитетами, а ще людьми, які свої слова підтримують діями". Кожна розмова присвячувалась певній цінності: рівність, незалежність, толерантність, вдячність, милосердя, свобода тощо. Метою проєкту було не лише озвучити важливі та болісні для суспільства теми, але й зібрати кошти для ремонту і облаштування дитячої кімнати освіти і відпочинку у львівському Охматдиті. До розмови були запрошені Ольга Герасим'юк, Зоя Казанжи, Ірина Снітинська, Лариса Денисенко, Юлія Міщенко, Ірина Подоляк, Людмила Зубко, Олександра Коваль, Олександра Бакланова, Ірма Вітовська, Соломія Чубай, Наталя Іваничук. Підсумком цих публічних розмов і стала книга "12 неймовірних жінок про цінності, які творять людину", яка побачила світ навесні 2017 року.

У тому ж 2017 році у "Видавництві Старого Лева" вийшла збірка "То є Львів: колекція міських історій". Це другий авторський проєкт Мар'яни Савки. Він вміщує 23 розповіді відомих українських письменників та культурних діячів про місто Лева. До збірки увійшли есеї Юрія Андруховича, Костянтина Москальця, Віктора Морозова, Галини Вдовиченко, Олександри Коваль, Ольги Герасим'юк, Маріанни Кіяновської, Павла Табакова, Ірени Карпи, Оксани Забужко. Сама Мар'яна Орестівна про цей проєкт казала: *"Місто Лева тче собі неймовірно складний і кольоровий килим із безконе-
чних ниточок-сюжетів – смішних, драматичних, трагічних. Його оспівають, увічню-
ють у картинах, піснях, романах, поезіях, світлинах, фільмах. У нього закохуються,
його ревнують, зраджують, кидають, намагаються забути. До Львова повертають-
ся чи утікають з нього назавжди. Когось місто ковтає, когось виштовхує, як корок.
Для декого це місто красивої старовини, кави і джазу. А для мене Львів – місто моїх
людей"*.

У січні 2021 року Мар'яна Савка запустила на YouTube-каналі Тріо "Мар'яничі" – авторську програму "Мар'яничі на ніч". Щодругої п'ятниці о 20:00 на віллі "Шафран" письменниця спілкується з митцями, музикантами й авторами на актуальні теми. Особливістю шоу є музичні імпровізації гітариста Сергія Гуріна і піаніста Юрка Романіва та пісня від тріо в подарунок кожному гостеві. Вечірню програму Мар'яни Савки вже відвідали Роман Коляда, Галина Вдовиченко, Славко Нудик, Олена Даць, Юрко Іздрик, Майк Кауфман-Портніков.

За рік повномасштабного вторгнення росії в Україну "Видавництво Старого Лева" Мар'яни Савки видало 100 книг та відкрило нову книгарню у Львові, про що Мар'яна Орестівна каже: *"Не дозволяла собі опускати руки. Могла злитися, плакати, але не ламалася і намагалася підбадьорювати всіх довкола"*. На думку видавця Антона Мартинова "Видавництво Старого Лева" стало одним із головних видавництв у країні.

Проте Мар'яна Орестівна не обмежується справами видавництва. Вона волонтерить, пише вірші, а ще видала власну книгу "Залізницею додому" про подорож в евакуаційному поїзді, закінчила дитячий мюзикл "Листи до тата" та мріє поставити його на кількох сценах у кооперації зі львівськими, харківськими, одеськими музикантами та культурними менеджерами. Письменниця наголошує, що головний виклик 2023 року для кожного з нас: *"Не почати міряться здобутками. Має бути співпраця та співтворчість людей, готових бути лідерами відбудови. Не дай боже втратити те, що наша волонтерська країна здобула, – довіру"*.

Мар'яна Савка – активна громадська діячка, членкиня Ради Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва, віце-президент літературної премії "Великий Їжак". Вона – членкиня Асоціації українських письменників та Національної спілки письменників України. А ще Мар'яна Орестівна залишається лідеркою музичного гурту тріо "Мар'яничі".

Письменниця була учасницею міжнародної літературної програми Центру Вільяма Джайнера (Бостон, 2007) та програми МАРА (Moving Academy for Performing Art). Від 2017 року Мар'яна Савка є Посланцем з толерантності ПРООН в Україні, а від 2018 року вона входить до Українського ПЕН (англ. PEN Ukraine – аббревіатура від англ. Poets, playwrights, Essayists and Novelists - "поети, драматурги, есеїсти, романисти") – української громадської організації, створеної з метою захисту свободи слова та прав авторів, сприяння розвитку літератури та міжнародному культурному співробітництву. Організація входить до мережі національних центрів Міжнародного ПЕН.

Досягнення та нагороди:

Літературна та громадська діяльність Мар'яни Савки здобула високу оцінку. 1998 року вона отримала першу премію видавництва "Смолоскип"; 2002 року її книга "Гірка мандрагора" стала лауреатом ІХ Форуму видавців у Львові; 2003-го за книги поезій авторка отримала Міжнародну журналістську премію ім. Василя Стуса; 2003-го її збірка "Чи є в бабуїна бабуся?" стала лауреатом Х Форуму видавців у Львові та здо-

була титул "Книга року 2003"; 2012 року "Казка про Старого Лева" письменниці потрапила до одного з найпрестижніших світових каталогів дитячих книжок "Білі круки" (The White Ravens); 2015 року збірка віршів для малят "Босоніжки для стоніжки" за версією Всеукраїнського рейтингу "Книжка року 2015" стала Лідером літа у номінації "Дитяче свято" та увійшла до щорічного книжкового "Рейтингу критика" в номінації "Поезія". Того ж 2015 року Мар'яна Савка увійшла до списку "100 найвпливовіших жінок України" за версією журналу "Фокус"; 2016-го – потрапила до переліку "40 особистостей, які змінюють країну" за версією провідного ділового щотижневика "Бізнес"; 2017-го – здобула титул "Обличчя Львова" від щорічної премії "BOOM AWARDS"; 2018-го – увійшла до рейтингу "Топ-100 успішних жінок України" за версією журналу "Новий Час". 2020 року збірка Мар'яни Савки "Оптика Бога" отримала золото у номінації "Книга і видавничка ілюстрація" на головному щорічному європейському конкурсі у галузі комунікаційного дизайну European Design Awards (ED-Awards), стала фіналістом конкурсу "Книжка майбутнього" та посіла третє місце у номінації "Експеримент у папері". 2021 року за версією журналу "Новий Час" письменниця увійшла до рейтингу "Топ-100 успішних жінок України" у категорії "Культура, медіа"; 2022-го стала лауреаткою Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Братів Богдана та Левка Лепких за серію літературознавчих праць, книги поезій для дітей та дорослих. У 2023 році на Болонському ярмарку дитячої книжки "Видавництво Старого Лева" визнано найкращим дитячим видавництвом у Європі.

Зараз письменниця живе у Львові. Одружена вдруге (чоловік: Шейко Микола Іванович), має сина Северина. Про творчість письменниці можна дізнатися більше за посиланням: <https://starylev.com.ua/old-lion/author/savka-maryana>

Візитівка 5. "Маленька дитина відкрита до абсолютної любові"

Тарас Прохасько: розмови про важливе

Тарас Богданович Прохасько – сучасний український письменник, журналіст, один із представників станіславського феномену.

Як усе починалося

Народився Тарас Прохасько 16 травня 1968 року в Івано-Франківську. Його батько – із сім'ї депортованих з Моршина до спецпоселення у Читі. На батьківщину він повернувся тільки у 16-річному віці. Мати Тараса Богдановича – родичка письменниці Ірини Вільде, яка підтримувала тісні зв'язки з їх родиною та часто приїжджала до них зі Львова.

У школі Тарас Богданович захоплювався біологією, брав участь у Всеукраїнській олімпіаді з української мови, але не уявляв себе радянським філологом або журналістом. Вищу освіту пан Тарас здобував на біологічному факультеті Львівського державного університету імені І. Франка. Отже, за фахом він – біолог. Стати ж письменником, за словами самого Тараса, він вирішив ще у 12 років. Проте, у школі радянсь-

ких українських авторів не читав. І оскільки вчився він на абсолютно немистецькому біологічному факультеті, то й вважав певний час, що сучасної української літератури не існує. У 1989-1991 роках Тарас Прохасько долучився до студентського руху, у 1990 році у Києві брав участь у "революції на граніті".

Після завершення у 1992 році навчання Тарас Богданович змінив безліч професій: працював спочатку в Івано-Франківському інституті карпатського лісівництва, згодом – учителював у рідному місті, був барменом, сторожем, працював у художній галереї, в газеті, на телестудії; впродовж 1992-1994 років – був ведучим на радіо FM "Вежа" та мандрівним співредактором журналу "Четвер".

У 1993 році Тарас Прохасько разом з Андрієм Федотовим та Адамом Зевелом знявся у короткометражному фільмі "Квіти святого Франциска", у 1994-му – у двохвилинному фільмі "Втеча в Єгипет", який отримав Гран-прі на першому в Україні міжнародному фестивалі відео-арту, що відбувся у 1996 році в селі Делятин Івано-Франківської області.

Літературна кар'єра

У 1998 році Тарас Прохасько почав працювати журналістом у львівській газеті "Експрес". Згодом почав писати авторські колонки до "Експресу" та "Поступу". Коли ж друзі Тараса Богдановича відкрили в Івано-Франківську обласний тижневик "Галицький кореспондент" – "газету його мрій" (за його ж висловом), він почав писати до нього статті та вести авторську колонку. У 2004 році Прохасько кілька місяців прожив у Кракові, отримавши літературну стипендію польської культурної фундації "Stowarzyszenie Willa Decjusza – Homines Urbani".

Тарас Богданович часто ставав учасником різних мистецьких перформансів. У 2009 році він разом із Юрієм Андруховичем, Юрком Іздриком, Володимиром Єшкілевим, Софією Андрухович взяв участь у проєкті "БОМЖ" ("Без Ознак Мистецького Життя") Ростислава Шпука, пізніше презентованому на польському "Міжнародному фестивалі бездомного мистецтва". У квітні 2010 року письменник вперше відвідав США, де в нього відбулися творчі вечори у Нью-Йорку та Вашингтоні.

Тарас Прохасько належить до "Станіславського феномену". (*Станіславський феномен* – умовна назва літературного угруповання, яке сформувалося в 1989-1996 роках в Івано-Франківську (колишня назва міста – Станіслав). Основні його представники – Ю. Андрухович, Ю. Іздрик, Т. Прохасько, В. Єшкілев, О. Гуцуляк, Р. Бончук, Г. Петросаняк, М. Мицицей, Я. Довган та ін. Термін цей був уперше вжитий у 1992 році. Діяльність представників "Станіславського феномена" вирізняється на тлі українського літературного процесу спробами підтримки ідей постмодерністського художньо-наукового процесу. Угруповання претендує на статус "літературного салону", чи не єдиного на теренах сучасної України. Проєкти представників цього літературного явища здобувають своє втілення на сторінках часописів "Четвер", "Плерома", частково – "Перевал"). Проте, письменник суттєво відрізняється від названих вище авторів.

По-перше – в нього немає свого музичного гурту. А по-друге, він не така медійна персона, хоча охоче комунікує зі світом та читачами. Тарас Богданович довго йшов до літератури – вивчав ботаніку, працював учителем та, навіть, радіоведучим, але врешті-решт дійшов і до письменства.

Тарас Прохасько – засновник літературної серії "Інший формат", яка була замислена у формі розлогих бесід з важливими для української культури особистостями: О. Лишегою, Ю. Іздриком, Ю. Андруховичем, О. Забужко, Б. Гудзяком, Я. Грицаком та В. Герасим'юком. Сам Тарас Богданович, постаючи щоразу в ролі запитувача, зумів "розговорити" зовсім різних осіб, знайшовши до кожного найадекватніший підхід, – де цілком самоусуваючись і перетворюючись лише на "вухо", де, навпаки, скеровуючи особу в ті сфери, де вона може бути найцікавішою, а де просто довірливо рухаючись у запропонованому співрозмовником напрямку та в найкомфортнішому для нього/неї темпі.

Часом здається, що Тарас Прохасько – наскрізь рослинний чоловік і це не лише сильно відчувається у його писаннях, а й помітно виокремлює його з-поміж інших українських прозаїків. Він постійно намагається зафіксувати мінливість незмінності й відтворити внутрішню спорідненість людської душі з рослинним світом. У багатьох творах письменника присутній біографізм, але це не спрощує його прозу, а навпаки – робить її дуже відвертою й наближає до інтимної сповіді. Автор належить до тих небагатьох письменників, філософів буття, які намагаються йти шляхом Сковороди, живуть і пишуть відповідно до власних філософських принципів, прислухаючись до внутрішнього голосу. Тарас Богданович по-своєму трактує і саму філософію: *"ФІЛОСОФІЯ. Завжди при тобі, як частина тіла. Коли більше нема нічого, вона є Всім"*. І хоча письменника іноді називають "рослинним філософом", проте його твори читають як мудрі притчі. Перша книга Тараса Прохаська "Інші дні Анни" була опублікована видавництвом "Смолоскип" у 1998 році. До неї увійшли повісті "Essai de deconstruction" ("Спроба деконструкції"), "Довкола озера", "Некрополь" та "Від чуття при сутності". У 2002 році в Івано-Франківському видавництві "Лілея-НВ" окремою книгою вийшов також його роман "НепрОсті", присвячений "альтернативній" історії Карпат першої половини ХХ століття. Цікавими вдумливого читачеві стали й наступні книги автора: серія внутрішньо-інтимних переживань "FM "Галичина" та "Порт Франківськ", які несуть, дещо, притчевий характер. Написані у формі щоденника, ці роздуми на різноманітні теми, свого часу, були опубліковані в тижневику "Галицький кореспондент" та озвучені в ефірі радіо FM "Вежа".

Безперечно, кожна книга Тараса Прохаська сприймається з особливою увагою як у колах літераторів, так і серед шанувальників його творчості. Ще б пак: Прохасько – це такий собі бренд сучасної української літератури. Вихід кожної нової книжки стає подією в житті не тільки літературного Івано-Франківська, а й усієї України. Саме такими є його "Лексикон таємних знань", "З цього можна зробити кілька оповідань", "Порт Франківськ", "Ознаки зрілості"; "БотакЄ", "Одної і тої самої".

Авторський стиль письменника, його оригінальну манеру викладу легко впізнати з-поміж сотень інших. Тарас Прохасько знаходить мотивацію в простих речах, чому й став творити для дітей. І слід зазначити, дитячі книги письменника користуються не меншим попитом. У співавторстві з дружиною Мар'яною Прохасько ним написані: "Куди зникло море", "Хто зробить сніг", "Життя і сніг", "Як зрозуміти козу" та інші казкові історії. А кротяча епопея подружжя – одна з небагатьох серій українських книжок, які пасують до визначення "книжка-картинка". Принадою книжок Тараса і Мар'яни Прохаськів є дещо мумітрольна медитативність: їхня родинна сага балансує та тонкій межі між сюжетними текстами, які ми читаємо заради захопливого розвитку подій, й атмосферно-безпроблемними текстами, де присутньо нічого не відбувається. Ми любимо історії Букового лісу за увагу до буденних дрібничок і відкриття прекрасності щодення.

Тараса Прохаська знають і люблять, з нетерпінням чекають на його нові книги. А те, що вже написано ним, користується широкою популярністю серед читачів не тільки на Прикарпатті та в Україні, а й за кордоном.

Сучасний український прозаїк, автор серйозних літературних творів, на рахунок якого безліч номінацій і премій, велика купа книг про Україну і українців, перекладений на безліч мов. Зокрема, окремою книгою "Inne dni Anny" (Wolowicz: Wydawnictwo Czarne, 2001) вийшли твори Тараса Прохаська польською мовою. Перекладена англійською мовою й опублікована в антології "Two Lands, New Visions" його повість "Некрополь". Тарас Богданович Прохасько – член Асоціації українських письменників. Його книги неодноразово перемагали в літературних конкурсах, а творчість була відзначена чисельними преміями.

Досягнення та нагороди:

1997 року Тарас Прохасько став лауреатом премії видавництва "Смолоскип". 2006 року за версією журналу "Кореспондент" він посів перше місце у номінації "Белетристика" за книгу "З цього можна було б зробити кілька оповідань", 2007-го – третє місце у номінації "Документалістика" за книгу "Порт Франківськ". Того ж 2007-го письменник став лауреатом літературної премії імені Джозефа Конрада, заснованої Польським інститутом у Києві. 2011 року книга Тараса Прохаська "БотакЄ" була визнана "Книгою року". 2013 року за книгу "Одної і тої самої" він отримав премію імені Юрія Шевельова, а 2013-го – премію "Книга року ВВС" за дитячу книжку "Хто зробить сніг", створену разом з Мар'яною Прохасько. 2019 року книга есеїв письменника "Так, але..." була визнана Книгою року ВВС в номінації "Есеїстика", а 2020-го за цю книгу він отримав Національну премію України імені Тараса Шевченка.

Безперечно, література – невіддільна частина будь-якої повноцінної нації. І доволі часто судити про країну можна по тому, які письменники в ній користуються найбільшим успіхом. Бути письменником – складно. Бути успішним письменником – ще складніше. Бути водночас і хорошим, і відомим, і успішним письменником – досвід

показує, що лише одиниці здатні поєднувати всі ці риси. Тарасу Богдановичу Прохаську це вдається. Про творчість письменника можна дізнатися за посиланням:

<https://onlyart.org.ua/biographies-poets-and-writers/prohasko-taras-biografiya/>

Знайомство з сучасними українськими письменниками – ювілярами 2023 року доцільно поєднувати з інтелектуально-пізнавальними завданнями. Сподіваємось, що вам стануть в нагоді матеріали з літературознавчих змагань, що були розроблені спеціалістами нашої бібліотеки.

Книжкове креатив-паті "Зіркові автори – ювіляри 2023 року"

1. Біографічні пазли "Хто, де, коли?"

Завдання учасників змагання - поєднати картки із світлиною письменника та відповідною інформацією:

1. Дата та місце народження письменника:

- Денисенко Лариса Володимирівна (17 червня 1973 р., м. Київ);
- Павленко Марина Степанівна (30 березня 1973 р., с. Старичі Яворівського району Львівської області);
- Галина Пагутяк (26 липня 1958 р., с. Заколоть Дрогобицького району Львівської області);
- Мар'яна Орестівна Савка (21 лютого 1973 р., м. Копичинці Тернопільської області);
- Тарас Богданович Прохасько (16 травня 1968 року, м. Івано-Франківськ).

2. Письменник народився в сім'ї ...

- театрального режисера та викладачки музичного мистецтва (Мар'яна Савка);
- вчителів (Галина Пагутяк);
- батько – із сім'ї депортованих; мати – родичка письменниці Ірини Вільде (Тарас Прохасько);
- литовсько-грецького походження з домішками угорської, польської, ромської та української крові (Лариса Денисенко);
- учителів-словесників (Марина Павленко).

3. Хто та чим захоплювався в дитинстві?

- подобались біологія та українська мова, брав участь у Всеукраїнській олімпіаді з української мови (Тарас Прохасько);
- музичним мистецтвом (Лариса Денисенко);
- читанням і малюванням, мрія дитинства – стати художницею, балериною, вчителькою, артисткою, фігуристкою (Марина Павленко);

- читанням, співом і театром (*Мар'яна Савка*);
- містичними розповідями, мрія дитинства – стати археологом (*Галина Пагутяк*).

4. Хто яку професію має та в якому навчальному закладі її здобував?

- викладач української мови та літератури. Навчання у Львівському Національному університеті ім. І. Франка (*Мар'яна Савка*);
- адвокат. Навчання у Київському Національному університеті, Центрально-Європейському університеті та на Київському курсі законопроектування при Міністерстві юстиції Нідерландів (*Лариса Денисенко*);
- вчитель української мови та літератури. Навчання в Національному університеті імені Тараса Шевченка в Києві (*Галина Пагутяк*);
- біолог. Навчання у Львівському Державному університеті імені І. Франка (*Тарас Прохасько*);
- вчитель початкових класів. Навчання в Уманському Державному педагогічному інституті (нині – університеті) імені П. Тичини (*Марина Павленко*).

5. Хто та де працював?

- науковий співробітник Івано-Франківського інституту карпатського лісівництва, вчитель біології, бармен, сторож, співробітник художньої галереї (*Тарас Прохасько*);
- вчитель початкових класів Уманської міської гімназії; викладач кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (*Марина Павленко*);
- керівні посади у Міністерстві юстиції України, науковий консультант Верховної ради; голова українського відділення міжнародної неурядової антикорупційної організації Transparency International, робота в Європейському суді у Страсбурзі (*Лариса Денисенко*);
- молодший науковий співробітник Центру періодики Львівської наукової бібліотеки імені Василя Стефаника, літературний редактор та культурний оглядач щоденної газети "Поступ" (*Мар'яна Савка*);
- вчитель української мови та літератури в школі, науковий співробітник Дрогобицького краєзнавчого музею, Львівської картинної галереї (*Галина Пагутяк*).

2. Бліц-конкурс "Відгадай"

Учасники змагання мають обрати правильну відповідь.

1. Хто з письменників був наймолодшою дитиною в сім'ї? (*Мар'яна Савка, Галина Пагутяк, Тарас Прохасько, Марина Павленко, Лариса Денисенко*);

2. Хто з письменників захоплювався музичним мистецтвом, але став адвокатом? (Галина Пагутяк, Марина Павленко, *Лариса Денисенко*, Тарас Прохасько, Мар'яна Савка);

3. Хто з письменників відзначився ще й як ілюстратор? (Галина Пагутяк і Марина Павленко, *Марина Павленко і Мар'яна Савка*, Лариса Денисенко і Галина Пагутяк, Мар'яна Савка і Лариса Денисенко, Тарас Прохасько і Марина Павленко);

4. Хто з письменників професійно співає? (Лариса Денисенко, Марина Павленко, Галина Пагутяк, Тарас Прохасько, *Мар'яна Савка*);

3. Літературні піжмурки "Згадаю – впізнаю!"

1. Впізнайте героя за описом, назвіть твір та його автора

❖ "...рясна її спідниця ззаду переходила в довгу пишну шовкову сукню! Вишивану сорочку на спині стягнув тіснючий корсет! Очіпок за вухами перетворився на ошатний капелюшок із пишним бантом аж до землі. До зроду-віку босих підшов чіплялися ззаду на ремінцях високі підбори з підківками..." (*Секлета. Марина Павленко "Півтора бажання"*);

❖ "Її голова із смішними круглими очиськами та усміхненим ротиком-ниткою скидалася на помаранчеву парасольку. Чудернацьке створіння було вбране у трикутну зелену сукенку, з-під якої стирчали ніжки у смішних червоних черевичках. Мала кумедні рученята: одне жовте, а друге – блакитне". (*Цюця П. Лариса Денисенко "Ліза та Цюця П."*);

❖ "Надто дорожив своїм елегантним золотистим убранням, а особливо пишним хвостом з білим кінчиком, ніби вмоченим у солодку сметанку. Лапки й нього були до колін темно-коричневі". (*Лис Мацько. Галина Пагутяк "Лялечка і Мацько"*);

❖ "Мама запарювала зелений чай з пелюстками свіжого жасмину для себе і для тата. Тато варив каву для себе і для мами. Діти пили молоко". (*Кротяча родина. Тарас Прохасько, Мар'яна Прохасько. "Хто зробить сніг"*);

❖ "Хоч був він царем, та не звіром страшним,
А добрим напрочуд, до того ж, старим.
У Відні колись він отримав освіту,
За час царювання об'їздив пів світу..." (*Лев. Мар'яна Савка "Казка про Старого Лева"*).

2. Впізнайте твір за ключовими словами та назвіть його автора

❖ свобода, обов'язки, права, компас. (*"Я і Конституція"*, Лариса Денисенко);

❖ мандаринки, острів, листи, летючий корабель. (*"Як зрозуміти козу?"*, Тарас Прохасько);

❖ родинне прокляття, коралі, шафа прабабусі, іларок. (*"Русалонька із 7-В або прокляття роду Кулаківських"*, Марина Павленко);

- ❖ гармошка, "чорна хвороба", електричка, Боско. ("Потрапити в сад", Галина Пагутяк);
- ❖ рідня, баобаб, банани, білесенькі зуби. ("Чи є в бабуїна бабуся?", Мар'яна Савка).

3. У якому творі є ці персонажі? Назвіть автора твору

- ❖ Жужіка, Мартіна, Повз, Муркавка. ("Куди зникло море", Тарас Прохасько);
- ❖ горобець Поцупайко, їжачок Гостроголко, голубка Туркотиха, крук Антик-кар. ("Ліза та Цюця П.", Лариса Денисенко);
- ❖ Найда, Чікса, Товстуха, вітчим. ("Миколчині історії", Марина Павленко);
- ❖ Каспар, Доня, П'єро, кіт Фелікс. ("Втеча звірів або новий бестіарій", Галина Пагутяк);
- ❖ цар, правитель Нілу Кро, Слон африканський, дама Жирафа. ("Казка про Старого Лева", Мар'яна Савка).

4. Заморочки з бочки "А вам слабо?"

1. Вилучіть зайві слова і прочитайте назву твору Лариси Денисенко: "Якдиндиварликидвавідтринайшличотириуп'ятьсобішістьгідсімність. ("Як диварлики віднайшли у собі гідність").

2. Знайдіть зашифровані імена героїв збірки Марини Павленко "Півтора бажання"

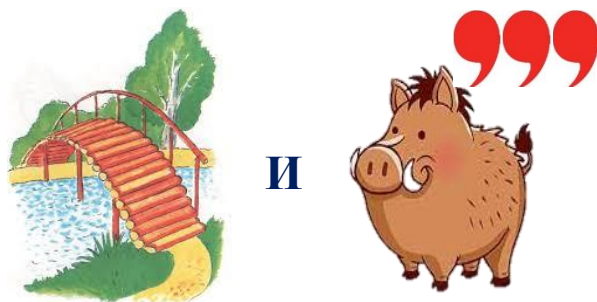
А	К	Р	І	Р	Е	Г	О	Е	К
М	И	О	П	Б	Д	І	Т	Н	А
У	Н	З	К	Е	Х	У	У	Х	Д
Х	О	С	М	І	Ш	И	Ш	О	Е
О	Б	Ц	Е	С	И	Ж	К	Р	Н
М	О	Р	У	А	В	Е	А	Й	Е
Е	М	Ю	В	Г	У	А	Д	І	Х
В	І	Д	Р	У	С	Л	Т	Л	А
Л	Х	О	Л	А	И	Н	І	В	Й
А	Т	І	В	О	Ч	Б	Н	Т	К
М	И	К	И	Т	А	Е	Ь	Я	О

3. Розшифруйте записку і дізнайтесь, чому вчить кротяча трилогія Тараса Прохаська (підказка: число відповідає місцю букви в абетці).

3 10 1 8 17 19 6 19 20 19 17 19 4 1

в з а є м о д о п о м о г а

4. Розшифруй ребус і дізнайся, в якому жанрі пише Галина Пагутяк

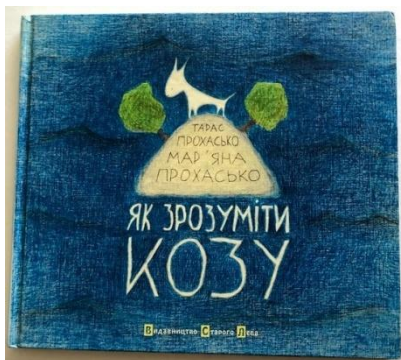
Містика

5. Розшифруй ребус і дізнайся назву вірша Мар'яни Савки

"Україна"

6. З'єднайте обкладинку книги з її анотацією

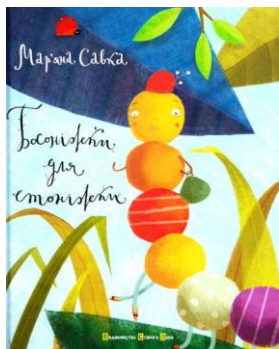
Книга потішить і дітей, і дорослих, які не забули, як то – бути дитиною. Адже лише дитина може писати листи Миколаєві, щиро вірячи, що від нього можна просити і отримати геть усе – від мандаринок до летючого корабля. І вже на цьому кораблі з поетичною назвою «Метафора» можна вирушити в мандри до моря – разом з Муркавою, Повзом та їхніми друзями. Можна замешкати на острові і навчитися розуміти навіть... козу. (Прохасько Т. "Як зрозуміти козу?")

Ця книжечка про бабусю Ялосовету, яка збирала казочки. Ох, і на- збирала вона їх за своє життя! Серед них і недбала, і необережна, неймовірна і забудькувата, вередлива, ще й ошадлива. Жили вони у неї в скрині, та якось Казка-Мандрівниця не повернулась... Про пригоди Казки та її сестер розповість дотепна і повчальна книжечка Марини Павленко. (Павленко М. "Півтора бажання. Казки з Ялосоветиної скрині")

Головна героїня книги вчиться у класі з 17 іншими дітьми. Дівчинка розповідає про їхні родини. Показує, що є неповні родини, родини з нерідними дітьми, родини, звідки пішов один із батьків. Але жодна з них не є неправильною. Неважливо, скільки в сім'ї дітей та наскільки вона велика, чи рідна дитина, якої статі її батьки, головне — любов у домі, комфорт та повага. (Денисенко Л. "Майя і її мами")

Добрі і веселі віршики про Мишку, яка, мріючи про нове хутерко, затигнула до своєї нірки... котячий хвіст; про Корову, яка навіть уміє вишивати; про стоніжку, для якої потрібно купити півсотні пар взуття; про маленького Равлика; про kota, акулу і лиса та багатьох інших звірят. (Савка М. "Босоніжки для стоніжки")

Були собі хлопчик і лис. І зустрілися вони за незвичайних обставин, щоб стати щирими приятелями, які в скрутну хвилину допомогли одне одному. Ця історія про зворушливу дружбу хлопчика і лиса-художника нікого не залишить байдужим. (Пагутяк Г. "Лялечка і Мацько")

Бібліографія

Статті про творчість письменників

Борисенко, В. Формування життєвої компетентності учнів як нової освітньої парадигми : [людське життя в ретроспективі трагізму війни (за новелою Марини Павленко «Зачакловане озеро») / В. Борисенко // Українська мова і література в школах України. – 2017. – № 3. – С. 21-26.

Марина Павленко : «Миколчині історії» : [про книгу] // Українська мова та література. Бібліотека. – 2018. – № 1. – С. 131-133.

Марина Павленко : «Я вчусь у свого читача» // Літературна Україна. – 2015. – № 46. – 3 грудня – С. 8.

Галина Пагутяк : «Орієнтуйтеся на рівень класиків, а не успішних колег» // Літературна Україна. – 2015. – №10. – 5 березня. – С. 6-7.

Гребенюк, Т. Форми художньої умовності у прозі Галини Пагутяк / Т. Гребенюк // Дивослово. – 2013. – № 6. – С. 43-47.

Урок позакласного читання. Галина Пагутяк. «Лялечка і Мацько» // Українська мова та література. Бібліотека. – 2018. – № 1. – С. 71-72.

Тарас Прохасько // Сучасна українська проза : нові імена : бібліографічний показник. – Запоріжжя, 2016. – С.105-120.

Дворецька, Л. Тарас Прохасько : [інтерв'ю з письменником] / Л. Дворецька // Країна. – 2017. – № 18. – С. 26-29.

Тарас Богданович Прохасько // Шкільний бібліотекар. – 2019. – № 1. – вкладка. Червоне вітрило поезії Мар'яни Савки // Літературна Україна. – 2011. – № 13. – 31 березня. – С. 11.

Щириця, П. «У 30 років хотіла спробувати співати сольно. Здалося, вже пізно. У 45 вирішила, що саме час» // П. Щириця // Країна. – 2021. – № 5. – С.37-39.

Електронні ресурси

Бібліотека української літератури УкрЛіб <https://www.ukrlib.com.ua/>

Довідник цікавих фактів та корисних знань <https://dovidka.biz.ua>

5 українських письменників, чиї твори закохують дітей у читання <https://life.pravda.com.ua/columns/2023/02/11/252804/>

10 найкращих сучасних українських дитячих письменників

<http://www.nasha-persha.org.ua/school-library/14794-10-najkraschyh-suchasnyh-ukrajinskyh-dytyachyh-pysmennykiv.html>

Простір української дитячої книги

<https://www.barabooka.com.ua/category/directory/imena/writers/>

Соколовська Н. Дитяча книжка в сучасному освітньому просторі

<https://ped.kpnu.edu.ua/2020/11/20/dytiacha-knyzhka-v-suchasnomu-osvitnomu-prostori/>

Топ сучасних українських книг для юних читачів

<https://sens.in.ua/top-suchasnykh-ukrainskykh-knyh-dlia-yunykhn-chytachiv/>

Українські дитячі і підліткові книжки

<https://chytomo.com/ukrainski-dytiachi-i-pidlitkovi-knyzhky-2021-roku-trendy-zdobutky-vtraty/>

**Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей «Юний читач»
Запорізької обласної ради**

**69006
м. Запоріжжя,**

вул. В. Лобановського, 14

**Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49**

**Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: <http://zobd.zp.ua>**